

STATSMINISTERIET

Dato:

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål nr. 1 – 5 af 19. maj 2005 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg vedrørende forslag til lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder (L 169).

Spørgsmål 1:

”Ministeren bedes oplyse, om det har konsekvenser – og i givet fald hvilke – at der er forskel på bemærkningerne til henholdsvis det forslag, det færøske lagting har behandlet og bemærkningerne til det forslag, der behandles af Folketinget.”

Svar:

Regeringens udkast til forslag til lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder har været forelagt for Færøernes hjemmestyre i medfør af hjemmestyrelovens § 7.

Regeringens lovforslag er behandlet i Lagtinget i form af Færøernes landsstyres forslag til rigslovsindstilling om ikrafttræden for Færøerne af lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder, der blev vedtaget af Lagtinget den 10. maj 2005.

Landsstyret har samtidig med fremsættelse af forslaget til rigslovsindstilling for Lagtinget fremsat forslag til lagtingslov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder. Bemærkningerne hertil adskiller sig fra bemærkningerne i regeringens lovforslag.

Efter Folketingets vedtagelse af regeringens lovforslag og den stadfæstede lovs kundgørelse i Danmark og på Færøerne efter gældende regler, vil det retlige grundlag for den nyordning, der er beskrevet i lovforslaget, være etableret i Danmark og på Færøerne, hvorfor landsstyrets lagtingslovforslag, som vedtaget af Lagtinget, ikke har retli-

ge konsekvenser i forhold til etableringen af den nyordning, som regeringens lovforslag omhandler.

Spørgsmål 2:

”Ministeriet bedes oplyse, hvilke muligheder de færøske myndigheder har, jf. lovforslagets § 2, stk. 2, for at gennemtvinge en overtagelse af sager og sagsområder.”

Svar:

Det følger af lovforslagets § 1, at de færøske myndigheder har et retskrav på at overtage alle de sager og sagsområder, der er omfattet af lovforslaget.

Bestemmelsen i lovforslagets § 2 regulerer alene spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt de sager og sagsområder, der er omfattet af lovforslaget, overgår til de færøske myndigheder.

Der er enighed mellem regeringen og landsstyret om, at overtagelse af sager og sagsområder må gennemføres under veltilrettelagte og ordnede forhold.

I medfør af lovforslagets § 2, stk. 1, overgår sager og sagsområder, som er omfattet af lovforslaget, til de færøske myndigheder på tidspunkter, som fastsættes af disse.

De færøske myndigheders overtagelse af de sager og sagsområder, der er omfattet af lovforslagets § 2, stk. 2, jf. lovens liste I, forudsætter i særlig grad forudgående forberedelser, hvorfor tidspunktet for overtagelse af disse sager og sagsområder fastsættes af de færøske myndigheder efter forhandling med de danske myndigheder.

Spørgsmål 3:

”Ministeren bedes oplyse, hvordan det gejstlige tilsyn med folkekirkens præster skal udøves på Færøerne, når folkekirken fortsat hører under den danske grundlov?”

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Kirkeministeriet:

”Af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.2.2.2. Folkekirken (liste I, nr. 2) fremgår blandt andet følgende:

”Den evangelisk-lutherske kirke er folkekirken, jf. Danmarks Riges Grundlovs § 4.

[...]

Folkekirken adskiller sig fra andre trossamfund inden for kongeriget, herunder andre evangelisk-lutherske trossamfund, ved at den i medfør af Danmarks Riges Grundlov skal understøttes af den danske stat. En færøsk overtagelse af folkekirken på Færøerne vil indebære, at de færøske myndigheder vil skulle understøtte folkekirken.

De rammer og traditioner, som er folkekirkens, er også fortsat fælles for hele kongeriget efter færøsk overtagelse af folkekirken. Det betyder, at det f.eks. er en forudsætning, at der fortsat er et gejstligt tilsyn med stiftets præster og menigheder med ansvar for, at præsternes embedsførelse er i overensstemmelse med folkekirkens bekendelsesskrifter.”

Det ligger således fast, at der fortsat skal være et gejstligt tilsyn i form af en eller flere biskopper på Færøerne, der skal føre tilsyn med, at præsternes embedsførelse er i overensstemmelse med folkekirkens bekendelsesskrifter. Biskoppen skal bispevies af en biskop i folkekirken.

Ved en overtagelse vil de færøske myndigheder overtage kompetencen til at ansætte biskoppen på Færøerne, ligesom de uddannelsesmæssige krav til det gejstlige tilsyn vil skulle fastlægges i den lovgivning, de færøske myndigheder udarbejder.”

Jeg kan henholde mig til Kirkeministeriets udtalelse.

Spørgsmål 4:

”Ministeren bedes oplyse, hvilken betydning det har, at Højesteret er beliggende i Danmark, herunder om der skal udnævnes færøske højesteretsdommere.”

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Justitsministeriet:

”1. Det er i lovforslagets § 1, stk. 2, nr. 3, fastsat, at loven ikke omfatter Højesteret. Heri ligger, at de færøske myndigheder ikke efter en gennemførelse af lovforslaget vil kunne overtage sagsområdet Højesteret.

Baggrunden for bestemmelsen i § 1, stk. 2, nr. 3, er, at grundloven indeholder en forudsætning om, at riget har én fælles, øverste domstol (Højesteret), og at en tilsvarende forudsætning kan siges at følge af et hensyn til rigsenheden, jf. herved den nærmere omtale i pkt. 3.4.3 i lovforslagets bilag 1.

Forudsætningen om én fælles, øverste domstol i riget indebærer, at det ikke kan overlades til de færøske myndigheder at udøve beføjelser, der angår Højesterets organisation mv., herunder at udforme processuelle regler for færøske sager, der føres i Højesteret, eller regler om, hvilke sager der kan indbringes for Højesteret. Det vil endvidere ikke kunne overlades til de færøske myndigheder at regulere en række spørgsmål med tilknytning til Højesterets judicielle virksomhed. Det vil heller ikke kunne overlades til de færøske myndigheder at træffe beslutning om, at der skal ske genoptagelse af en sag, hvori Højesteret har afsagt dom.

Hvis de færøske myndigheder i medfør af lovforslagets § 2, stk. 2, jf. liste I, nr. 10, overtager de sager og sagsområder, der vedrører retsplejen, herunder oprettelse af domstole på Færøerne, vil forudsætningen om, at riget har én fælles, øverste domstol, også indebære, at den samlede ordning for behandling af færøske retssager må indrettes på en sådan måde, at visse sager kan indbringes for Højesteret. Det kan i den forbindelse nævnes, at det ved forslaget om, at de færøske myndigheder skal kunne over-

tage retsplejen og i den forbindelse oprette domstole, er forudsat, at der inden de færøske myndigheders oprettelse af domstole – og dermed inden færøsk overtagelse af retsplejen – vil skulle gennemføres lovgivning om behandlingen af færøske retssager ved Højesteret, jf. pkt. 6.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Det kan oplyses, at Højesterets geografiske beliggenhed i riget ikke har betydning for de statsretslige muligheder for at lade de færøske myndigheder overtage sagsområdet Højesteret.

2. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt der skal udnævnes ”færøske højesteretsdommere”, kan det oplyses, at det af retsplejelovens § 42, stk. 1, følger, at faste dommere ved bl.a. Højesteret beskikkes af kongen. Beskikkelse af bl.a. højesteretsdommere sker efter indstilling fra Dommerudnævnelsesrådet, der består af en højesteretsdommer, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden, jf. retsplejelovens § 43a og § 43b.

Besættelsen af dommerstillinger skal efter retsplejelovens § 43 ske ud fra en samlet vurdering af ansøgernes kvalifikationer til den pågældende stilling. Før nogen kan beskikkes til højesteretsdommer, skal den pågældende have godtgjort sin egnethed til at have sæde i retten ved som prøve at votere først i mindst 4 sager, jf. herved retsplejelovens § 42, stk. 5.

Der lægges ikke med det foreliggende lovforslag op til en ændring af den eksisterende ordning for beskikkelse af højesteretsdommere.”

Jeg kan henholde mig til Justitsministeriets udtalelse.

Spørgsmål 5:

”Ministeren bedes oplyse, om Færøerne også skal have EURO’en som møntfod, i fald Danmark vælger at indføre EURO’en?”

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Økonomi- og Erhvervsministeriet:

”Færøerne anvender i dag i henhold til lov nr. 248 af 12. april 1949 (Lov om pengesedler m.v. på Færøerne) danske mønter og egne sedler med regningsenheden 1 krone.

I det tilfælde Danmark vælger at deltage i euroen, vil der skulle tages stilling til konsekvenserne for Færøerne, der er en del af krone-området, men står uden for EU. En ophævelse af det danske euro-forbehold indebærer således ikke, at Færøerne skal tilslutte sig euroen.

Det skal bemærkes, at det i protokol 22 til EU-traktaten er fastsat, at bestemmelserne i art. 14 i protokollen om statuten for ESCB (Det Europæiske System af Centralbanker) og ECB (Den Europæiske Centralbank) ikke berører Danmarks Nationalbanks ret til at udføre sine opgaver vedrørende de dele af Kongeriget Danmark, der ikke udgør en del af Fællesskabet.

Hvis euroen efter en dansk tilslutning omvendt ønskes anvendt på Færøerne, skal spørgsmålet drøftes med Europa-Kommissionen, ECB og eurolandene. Der er allerede i dag eksempler på, at områder uden for EU med snæver tilknytning til et land, der deltager i euroen, har fået adgang til at anvende euroen under bestemte betingelser.”

Jeg kan henholde mig til Økonomi- og Erhvervsministeriets udtalelse.